List 31. **NOVICE** Tečaj L.

gospodarske, obrtniške in národne.

Izhajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemane pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (inserate) vzprejemlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 29. julija 1892.

Politiški oddelek.

Po državnem zboru.

Minolo je zasedanje državnega zbora, poslanci so se zopet povrnili na svoje domove. Sedaj pa pride čas, ko bodo poslanci stopili pred svoje volilce in jim razložili politični položaj in svoje delovanje v državnem zboru. Tudi slovenski volilci pričakujemo, da nam naši poslanci odkritosrčno razložé sedanji politični položaj. Naj so razmere vesele ali žalostne, volilci imajo vendar pravico, da izvedo resnico. Volilni shodi bodo marsikaj pojasnili, kar je dosedaj skrito še za kulisami.

Minolo zasedanje državnega zbora je bilo jako dolgo, ali veselo pa ni bilo. Nejasen je bil položaj, ko so se sešli državni poslanci, še bolj nejasen je pa sedaj, ko se razidejo. Za nas Slovence gotovo minolo zasedanje ni bilo veselo. Naši poslanci glasovali so za razna bremena, ali vendar se vlada ni dosti ozirala nanje. Jedina pridobitev je, da je imenovan jeden slovenski ministerski svetnik. Da se je na Štajarskem in Koroškem nekaj storilo za šole in slovensko uradovanje, to pa ni toliko zasluga državnega zbora, kolikor vladen strah pred državnim sodiščem.

V gospodarskem oziru je državni zbor rešil več jako važnih predlog. Najvažnejše so trgovske pogodbe in vrejenje valute. Pričakuje se, da bodo novi zakoni precej povzdignili narodno blagostanje in pospešili tudi trgovino. Mnogi so pa tudi druge misli v tem oziru. Mi ne izrečemo o tem nobene sodbe, sad bode pokazala še le prihodnjost.

Če pregledujemo delovanje našega državnega zbora, pač nanj ne moremo biti posebno ponosni. To se pa nikakor ne sme tako tolmačiti, kakor bi mi morda hoteli našim slovenskim poslancem kaj očitati. Baš naš list jih je v zadnjem zasedanju branil proti raznim napadom. To smo storili iz čistega prepričanja, da naši državni poslanci hodijo po potu, katerega zmatrajo za najboljšega za dosego naših narodnih pravic. Tega prepričanja smo še danes, če tudi semtertja ne moremo si lahko raztolmačiti postopanja naših zastopnikov.

Opazovalo se je ves čas, kako veliko moč ima v Avstriji vlada. Kar se je grof Taaffe v glavo vtepel, moralo se je zgoditi, naj se upira še tako desnica ali levica. Kazala se je povsod neka onemoglost avstrijskega parlamenta. Mnogi pripisujejo vzrok tej žalostni prikazni neodločnosti Hohenwartovega kluba. Še te dni smo čitali v nekem listu, da je vsem tem neznosnim razmeram kriva prevelika bojazen pred levičarji, in da se stvari zboljšajo, ko vsled daljših dogodkov razpade Hohenwartov klub. Potem bodo Mladočehi postali gospodje položaja, ker brez njih se razmere ne bodo dale več uravnati v Avstriji, posebno ker po izjavah Poljaka Jaworskega ni misliti, da bi Poljaki podpirali levico.

Po našem mnenju so to popolnoma prazne iluzije, iz katerih se bodo presenečeni kmalu tisti vzbudili, ki se jim danes udajajo. Ravno tako prazne so te misli, kakor so bile prazne nade 1879. leta, da se po nastopu Taaffejeve vlade vvede pravični federalizem v Avstriji. Čudimo se, da po skušnjah, katere že imamo, more še kdo živeti v takih iluzijah. Razveselila je nas tudi izjava poljskega vodje. iz katere smo posneli, da Poljaki ne bodo hodili z levičarji po drni in strni. Kolike važnosti so bile Jaworskega besede pri valutni debati, se je najbolje razvidelo iz levičarskih listov, ki so pikali, kakor gadje. Tega pa naj vendar nikdo nikar ne pričakuje, da bi Poljaki Mladočehom na ljubo morda napravili kako zmešnjavo v Avstriji, iz katere bi ne bilo druzega izhoda, kakor da se radikalno premene naše notranje razmere. Dokler se Mladočehi od prvega do zadnjega ne odrekó rusofilstvu, je o tem pač nezmiselno govoriti, pa tudi še potem ne vemo, če bi to šlo.

Poljaki so praktični politiki. Njih položaj je v Avstriji jako ugoden in znajo ga tudi ceniti. Nikakor ni misliti, da bi iz njih sedanjih ugodnih postojank bili pripravljeni skočiti v kako negotovost. Mi smo prepričani, da so Poljaki pripravljeni podpirati vsako stranko, ki

dela na počasni in naravni federalistični preustroj naše države, posebno, če je smoter jasen in je upati tudi vspeha.

Nikakor pa ni pričakovati, da bi Poljaki tako pomagali zamotati položaj, da nikdo z gotovostjo ne bi vedel, kaj da potem pride. V takem slučaju se bodo Poljaki zavezali z vsako stranko, katera skuša preprečiti nagel prevrat, o katerem se ne ve, komu bi bil v korist. Tudi levica bi v takem slučaju dobila Poljake na svojo stran. Sicer pa še ni gotovo, da bi po razpadu Hohenwartovega kluba, se morala zrušiti vsa sedanja sistema. Grof Taaffe je prekanjen mož in bi že skrpal novo večino, posebno, ker ni gotovo, da bi se levica upala v takem kočljivem položaju proti njemu napeti vse strune. Plener gotovo ne bode gladil pota Mladočehom. Seveda večji vpliv bi pač levica v takem slučaju dobila, kar bi posebno one stranke kmalu občutile, ki bi skušale poprej zamotati položaj.

Res vemo, da Poljaki in levičarji sami še ne narede zanesljive večine, ali vlada že ima dovolj sredstev, da bi pritegnila še nekaj drugih zastopnikov. Rusini jo podpirajo za kako gimnazijo, ravno tako tudi Rumuni. Podpora Coroninijevcev je vladi v odločnih trenotkih zagotovljena. Iz povedanega je pač razvidno, da parlament po razpadu Hohenwartovega kluba ne bi dobil več veljave.

Da najdemo pravo sredstvo proti sedanjim neugodnim razmeram, moramo pred vsem še vprašati, kaj je pravi vzrok onemoglosti našega parlamenta proti vladi. Mladočeški poslanec je pri debati o Spinčičevi aferi omenil, kako bi angleški parlament postopal proti takemu ministru, kakor je Gauč. Vprašali smo se, zakaj pa avstrijski parlament ne more kar pognati ministra, ki krati njegove pravice. Pogled v Anglijo je nam dal jasen odgovor. Na Angleškem sta le dve veliki stranki, ni take razcepljenosti, kakor pri nas. Baš to je povzdignilo angleški parlament, ker tam ne more vlada barantati z raznimi frakcijami kakor pri nas. Tudi naš parlament bi dobil drugačno veljavo, ko bi se osnovale velike stranke z določenimi programi. Kamor je torej na vplivu našega parlamentarizma, naj dela po svojih močeh na osnovo tacih strank. Seveda to bode le mogoče, če razne frakcije druga drugi malo prijenjajo. Kdor pa s kakimi separatističkimi težnjami prouzroča le razcepljenosti, tisti le povečuje vladno moč in slabi parlamentarizem na škodo avstrijskim narodom.

Politični pregled.

Državni zbor. — V seji poslanske zbornice dne 18. julija t. l. se je razprava o valutnih predlogah nadaljevala. Pri členu XI prvega zakona, s katerim se določa, da je kovati denarje tudi iz srebra, nikelja in bronovine poudarja posl. dr. Fuss, da bakrenega denarja ne bo nihče pogrešal. Finančni minister dr. Steinbach pojasni pogodbo skleneno z neko tovarno, ki bo dajala nikelj in pravi, da je pogodba ugodna. Posl. Tausche predlaga, da naj se drobiža po 2 vinarja le samo toliko izda, kolikor ga je potrebno, sicer pa samo komade po vinarji. Finančni minister dr. Steinbach obljubuje, da bo gledal na to, da pride vinar v ono veljavo v prometu, kakor jo mora imeti za reveža. Pri členu XV je posl. Polzhofer predlagal, da naj se komadi po 10 vinarjev malo povečajo. Predlog ni obveljal. Pri členu XXIV sta poslanca Slavik in dr. Kaizl sprožila daljšo debato, katere so se vdeležili posl. Treuinfels, Lueger, Suess, Beer, Menger, poročevalec Szczepanowski, ter finančni minister dr Steinbach. Člen namreč pravi, da bode odtlej, ko bo novi denar prišel v veljavo, smel vsakdo takoj plačevati v zlatu Poslanci Slavik, Kaizl, Lueger in Suess so trdili, da bomo morali vse dolgove plačevati v zlatu, poslanci Treuinfels, Beer, Menger in poročevalec Szczepanowski in finančni minister pa so trdili, da bo le oni plačal v zlatu, kateri bo hotel, kajti srebrni denar itak ostane še nadalje v prometu. Na to bil je vsprejet celi prvi zakon, ki določuje kovanje novega denarja. Na vrsto prišel je na to drugi zakon glede nove valute, to je zakon, ki določuje novo denarno pogodbo in denarno razmerje med našo in ogersko državo. Pri prvem členu govorila sta Formanek in Dipauli na kratko, posl. Weber pa je na dolgo razpravljal politične obnošaje na Moravskem, kjer se češkemu narodu godi krivica. Podpredsednik dr Kathrein opominjal je poslanca trikrat, da naj govori stvarno, a ta ga je zavračal, rekoč: Vprašajte zbornico in pa s trditvami, da mu je podpredsednik Chlumecky obljubil, da sme pri prvem členu govoriti, kar koli hoče. Weber oglašen bil je namreč že dvakrat poprej k besedi, a prišlo ni do tega, da bi bil govoril, kajti Chlumecky vedoč, da bode Weber kako pikro povedal, je stvar zavil tako, da Weber ni govoril. Glede I člana k drugemu zakonu mu je pa rekel, da lahko govori, kar hoče, to je, da govori lahko splošno. Chlumecky skušal je to obljubo ovreči, a Weber je kot duhovnik pod prisego zagotavljal, da se mu je to obljubilo. Mej govorom posl. Webra in mej polemiko s Clumeckim čulo se je od strani druzih poslancev opravičeno začudenje glede čudnega postopanja zborničnega predsedstva. Posl. Pfeifer, dokazuje da je razmerje stroškov mej Avstrijo in Ogersko, določeno na 70 : 30, krivično in da bi bilo edino pravično razmerje 54·3 : 45·7. Govornik je to nadrobno dokazoval in svaril vlado pred tem korakom, ki bo gotovo na škodo naših narodov. Govorniku se je pritrjevalo. Tudi posl. Hofmann-Wellenhof in Schneider sta proti razmerju 70 : 30.

V seji dne 19. julija se je razprava nadaljevala. Posl. Fürnkranz in dr. Formanek se odločno protivita kvoti 70 : 30 in prav dobro dokazujeta nepravično razdelitev stroškov na obe državi. Posl. dr. Jaques kot glavni govornik „za“ hoče vse nasprotne trditve vreči in priporoča vladno predlogo; posl. dr. Lueger kot glavni govornik „proti“ pa odločno pobija vladno predlogo in očita vladi, zakaj tako streže Ogrom in to na svojo škodo. Ko je govoril še poročevalec, vsprejela je zbornica ta člen s 153 proti 98 glasom. Avstrija bo torej nosila 70 % stroškov pri uravnavi valute, Ogerska pa le 30 %. Pri petem zakonu, s katerim se pooblašča vlada najeti posojilo v znesku 183 ½ milijonov goldinarjev, vname se daljša debata. Posl. dr. Vašaty smatra sedanjo vlado za skrajno sovražnico Slovanov in meni, da bi se valuta najbolj uravnala, ako bi se pametno gospodarilo in po nepotrebnem toliko za vojsko ne izdalo. Proti govoril je še posl. Kaiser, za pa posl. Treuinfels in Gomperz. Posl. dr. Gregorčič in tovariši interpelujejo vlado zaradi pačenja slovenskih krajevnih imen na Primorskem.

V seji dne 20. julija se je razprava nadaljevala. Dobro govoril je proti dovolitvi posojila in sploh proti valuti posl. dr. Herold. Očital je vladi, da dela vse na ljubo le Nemcem in da zatira Slovane. Finančni minister dr. Steinbach izjavlja, da kot cesarski uradnik priporoča predloge, ker meni,

da so koristne za vso državo. Govorili so še posl. dr. Menger, Dipauli, Treuinfels, poročevalec, ter posl. dr. Vašaty. Pri glasovanji se ta člen vsprejme s 177 proti 97 glasom in tako dovoli vladi posojilo 183 ½ gld. Predlog posl. Pfeiferja, da je posojilo amortizovati se odkloni. Na to vsprejeli so se po kratki debati še ostali zakoni in se tako rešile vse valutne predloge.

V seji dne 21. julija bilo je na vrsti več interpelacij in peticij, na to se je pa vršilo tretje čitanje valutnih predlog. Zakon, s katerim se vpelje kronska veljava, vsprejme se s 174 proti 87 glasom, pogodba z Ogersko pa s 158 proti 108 glasom. Ostali zakoni vsprejmo se z veliko večino. Na to vršile so se volitve v delegacijo. Za Kranjsko izvoljen je bil g. Kušar za delegata, g. Klun za namestnika; za Goriško gosp. dr. Gregorčič za delegata, g. grof Alfred Coronini za namestnika; za Istro gosp Spinčič za delegata, gosp. dr. Laginja za namestnika; za Dalmacijo gosp dr. Klaič za delegata, za namestnika gosp. Bulat Pri volitvi za Istro odločilo je srečkanje. Po dovršeni volitvi zaključil je podpredsednik Chlumecky zasedanje.

Mladočehi. — Koncem zasedanja državnega zbora so mladočeški poslanci na Dunaju priredili banket. Tega banketa sta se udeležila tudi isterska poslanca dr. Laginja in Spinčič. V raznih govorih so se bahali s tem, da so dosegli, da bode naslov češkega kralja omenjen na denarji, in da se že veleposestniki na nje ozirajo, kar se je pokazalo pri volitvi v delegacijo. Iz teh govorov vidimo, s kom hočejo slepiti volilce na volilnih shodih. Žal, da Staročehi niso tako spretni v agitacijah, kakor Mladočehi ker sicer bi jim ne bilo težko v pravi luči prebivalstvu pokazati teh pridobitev.

Delegacije. — Pri volitvah v delegacije se štajerski Nemci zopet niso ozirali na Slovence Na Češkem so se sporazumeli veleposestniki. Mladočehi in Nemci. da so v delegacije odposlali štiri Nemce, štiri Mladočehe in dva veleposestnika Da se je to sporazumljenje doseglo, morali so Mladočehi popustiti Vašatyjevo kandidaturo. Na Moravskem sta voljena dva Nemca in jeden Čeh tudi vsled sporazumljenja.

Mladočehi in vnanja politika. — Mladočehi pa še nekateri drugi politiki priporočajo vedno zvezo z Rusijo kot ugodno za Avstrijo. Ti politiki pa ne pomislijo, da se taka zveza sploh doseči ne da. Da bi pa tako beračili za rusko zvezo kakor sedaj Francozi, bi pa bilo poniževalno za Avstrijo. Znano je, da je dolgo bila na Dunaji v višjih krogih stranka, ki je bila za zvezo z Rusijo, ali se je preverila, da je nemogoča taka zveza. Nalašč so grofa Kalnokyja, ki je bil dolgo let v Peterburgu za veleposlanika, naredili za ministra vnanjih stvarij, da bi pogladil pot taki zvezi, ali bil je ves njegov trud zastonj. Nedavno smo čitali v nekem ruskem listu, da Mladočehi, če res simpatizujejo z Rusijo, morajo gledati, da oslabe Avstrijo. Z velikim veseljem so pozdravili v Rusiji skoro vsi listi vest, da so v delegacije voljeni štirje Mladočehi. Kaj menite, da pa kateri teh listov se izjavlja za zvezo z Avstrijo. Prav nobeden ne. Vsi so proti taki zvezi, temveč vesele se le zaradi tega, da bodo Mladočehi vse sile napeli, da kolikor je moč oslabe avstrijsko vnanjo politiko. Rusom ni na drugem, da bi oslabili našo državo, zatorej, vsak avstrijski politik, ki priporoča zvezo z Rusijo, le slepe miši lovi. V Rusiji ne poznajo avstrijskih Slovanov. Mislijo namreč, da le hrepenimo, kdaj da se pridružimo Rusiji. Da bi mi videli v Avstriji svojo zaščitnico in hoteli ohraniti vsak svojo narodnost, tega se še v Rusiji, ki sploh naših notranjih političnih bojev dobro ne poznajo, niti misliti ne morejo. O nas imajo ravno tako napačne pojme, kakor so jih imeli o Bolgarih, misleč, da poslednji ne bodo znali ceniti narodne samostojnosti, temveč bodo le hrepeneli po zjedinjenju z Rusijo. Omeniti pa moramo, da se avstrijskim Slovanom ni bolje godilo, ko smo še bili v zvezi z Rusijo, kakor se sedaj. Najhujše čase smo imeli baš za tricarske zveze, zatorej tudi naše notranje razmere ne zahtevajo zveze z Rusi in kdor kjer koli s tega stališča obsoja našo vnanjo politiko, o tem le toliko lahko rečemo, da političnih razmer nič ne pozna.

Stranke v ministerstvu. — Poslednji čas se vedno jasneje kaže nesloga v ministerstvu. Gauč, Bacquehem, Kuenburg so po svojih načelih popolnoma levičarji. Steinbach in Welsersheimb, se pa tudi bolj naklanjata na levo stran. Schönborn, Falkenhayn in Pražak so pa desničarji. Navadno jih podpira tudi Zaleski. Grof Taaffe se pa ne drži nobene stranke. Iz povedanega je razvidno, da v ministerstvu prevagujejo levičarji s svojim vplivom in Plenerju je lahko kaj doseči za Nemce. V začetku tega meseca je v ministerstvu bilo tako nasprotje, da so konservativni ministri že mislili izstopiti. Nasprotje se je toliko poravnalo, da do jeseni ostane še sedanja vlada, ali potem se bode najbrž nekoliko premenila, ali desnici gotovo ne v korist. Dobili bodemo morda levičarsko ministerstvo pod Taaffejevim predsedstvom. To bi se že bilo zgodilo, da levica toliko Plenerja ne sili v ministerstvo, tega se pa Taaffe brani. Tak neugoden prevrat bi se dal preprečiti jedino, če bi Mladočehi kmalu popustili svoje separatistične težnje in bi se obnovila nekdanja desnica.

Nemčija. — Bismarck, ki je zadnji čas dal toliko priložnosti o sebi govoriti in pisariti, biva sedaj v mestu Kissingen in videti mu je, da se mu ovacije dopadajo in povšeči mu je vkljub mnogim neprijetnostim, katere je zadnji čas doživel, da se še vedno o njem govori. Pretečene dni prišlo je k njemu iz južnih krajev Nemčije do 5000 osob in se mu poklonilo. Bismarck je odgovoril deputaciji, da zmatra prirejeno mu ovacijo za delo, katero je on izvršil, namreč za zedinjeno Nemčijo Rekel je tudi, da mu nekateri svetujejo, da naj molči in se ne vtika več v politiko, on pa tega ne stori. Konečno zaklical je cesarju in državi „hoch“. Pomenljivo pri tej ovaciji je to, da so se pričeli južni Nemci tako ogrevati za Bismarcka, česar prej nikoli niso storili. Gotovo je, da so to storili na kljub severnim Nemcem in cesarju, ki Bismarcka videti ne morejo. Ker baje tudi več južnonemških vladarjev simpatizuje z Bismarkom se je bati, da bi to nasprotstvo mej severnimi in južnimi Nemci ne imelo še občutljivih posledic za Nemčijo.

Francija. — V Parizu anarhisti še vedno vznemirjajo prebivalstvo. Ravno pred par dnevi zasačili so ondi redarji dva nevarna tuja anarhista, ki sta prišla v Pariz, da bi maščevala smrt Ravachola. Ko jih je policija tirala na komisarijat, klicala sta: Živila anarhija! Slava Ravacholu! Neki tretji anarhist, rodom iz Belgije, je o pravem času pobegnil. — Z ozirom na vedno še rastočo nevarnost, ki preti od anarhistov, mislijo v Parizu že dlje časa na to, kako bi bilo redarstvo pomnožiti. Pariški prefekt je s porazumno z vlado nasvetoval potrebne predloge in sklenilo se je te predloge vsprejeti tako, da mesto plača polovico, država pa drugo polovico stroškov za preustrojo mestnega redarstva. Občinski svet pa s tem ni zadovoljen, a ker vlada na to sili in hoče na vsak način od mesta določeno svoto imeti, nameravajo vsi občinski svetniki odložiti mandate.

Rusija. — Finančni minister Višnjegradski je šel v pokoj in priporočil carju, da naj njegovim naslednikom imenuje Witteja, prometnega ministra. Witte, ki se je tudi po priporočilu Višnjegradskega popel od navadnega železniškega uradnika do tako visoke stopinje je blag, a moder in vseskozi premeten mož. Rusija si obeta, da dobi dobrega finančnega ministra.

Anglija. — Angleška zbornica sešla se bode v posvetovanje dne 4. avgusta. Konservativni listi na vse načine presojajo novo večino v zbornici. Piše se, da mej liberalci niti do potrebnega sporazumljenja ne bode prišlo, da torej Glad-

stonu ne bo moč priti do krmila, če pa pride, pa itak ne bode zamogel dolgo časa vladati, ker je mož že prestar in torej na duhu oslabljen.

Rumunija. — Rumunci že dlje časa sem sklicujejo shode na katerih ukrepajo, kako bi bilo moč svojim sobratom, Rumuncem bivajočim na Ogerskem pomoči in jih rešiti narodnega pogina. Bilo je že več burnih in v pravem pomenu besede prav demonstrativnih shodov, na katerih se je izražala nevolja zaradi zatiranja ogerskih Rumunov. Zdaj sklenilo se je celo na jesen sklicati shod, na katerem naj se sklene obrniti se do velevlastij, ki naj bi posredovale v prid ogerskih Rumunov. Da bode Avstro-Ogerska v takem slučaju vedla in znala odgovarjati vsakemu, ki bi si jo upal potipati, to je več kakor gotovo, a vsekako žalostno je, če bi prišlo do tega, da bi tuje velevlasti jele o tem razpravljati, kako se v naši državi zatirajo narodnosti. Vsak dober državljan mora torej le želeti, da se narodnostne razmere na Ogerskem zboljšajo.

Obrtnija.

Obdelovanje roga.

Rog ima glede obdelovanja veliko sorodstva z lesom. Sestavljen je iz podolžno ležečih vlaken, kakor les; mokrota in toplota ga ravno tako spreminjata in zato je orodje za obdelovanje lesa tudi rabljiva za obdelovanje roga. Samo v jedni lasnosti se rog bistveno loči od lesa: Ako je rog dovolj ogret in ako so dotične ploskve popolnoma čiste, moramo rog z rogom jednako skupaj spojiti, kakor zvari kovač dva kosa kovnega železa v jeden sam kos.

Pri nas rabimo večinoma le roge domače govedi. Angleški rogovi so večinoma lepe svitle barve, pri naših in pri ogerskih volih pa prevladuje temni rog. Stare živali imajo gostejši in trdnejši rog, kakor mlade. V trgovini tudi bolj cenije velike in gladke kose, kakor male in na površini več ali manj neravne rogove.

Včasih tiči v rogu še konec kosti, na katero je bil nataknjen. Da spravimo to kost iz roga, treba je rog dalj časa močiti, potem pa se dvigne iz vode za špičasti konec; ako vdarimo vanj, pade kost iz roga.

Potem se odžagajo špice in porabijo za male strugarske izdelke. Otli obstanek se še jedenkrat po čez prežaga, dobljeni obroči pa se konečno podolgoma prerežejo tam, kjer je stena najtanjša. Te preklane obročke treba konečno zravnati. V ta namen jih denemo nekaj dni v vodo, po tem se kuhajo in nad prostim ognjem še dalje mečijo. Vodi, v kateri kuhamo rogove, je dobro pridjati nekoliko cene masti. Kuhane obročke vzamemo iz kotla in jih z vilicami držimo nad ognjem in sicer tako, da se debelejši deli najbolj ogrejejo. Potem jih s kleščami zravnamo, da nastane več ali manj ravna ploča in konečno vzamemo še stiskalnico na pomoč. Ko so se ploče shladile, jih položimo za par dni v mrzlo vodo, iz te pa zopet za pa ur v vročo vodo, a paziti je treba, da se vnovič ne skrive. Ko pridejo iz vroče vode, jih treba namazati na obeh straneh z lojem, in djati zopet v stiskalnico med dve železni, z lojem namazani, a ne jednako ogreti ploči. Prejšnja notranja stran obročka mora priti na gorkejšo ploč, a naložiti smemo več roženih ploč jedna nad drugo. Ko se shladé, jih vzamemo iz stiskalnice. Tedaj so postale lepo prozorne.

Spajanje roženih delov se vrši na nastopni način: Ako hočemo dve ploči spojiti, jih pritrdimo med lesene palice, da se ne krive in jih položimo v vrelo vodo. Robove jima treba na počez prirezati in tako urediti, da se rob robu popolnoma prilega. Obrezanega roba pa ne smemo več prijeti s kako mastno rečjo, ali se ga dotakniti s prstom, kajti to bi spojenje onemogočilo. Oba roba zmočimo potem z mrzlo vodo, na to pa jih naglo denemo pod razgreto kovinsko stiskalnico, ali med klešče. Ko se vse shladi, vložimo ploč v vodo in očistimo spojena robova.

Dovršene izdelke gladimo z zmljetim plovcem (Bimsstein), potresenim po volnati cunji ali po klobučevini. Lesk dobé, ako jih konečno z najfinejšim triplom obdelamo.

Obrtnijske raznoterosti.

Lise v kamnu. Ako mramor dalj časa na prostem leži, dobi rudečkaste in celo črne lise, ki so jako kvarljive lepemu licu. Posebno tam, kjer je bil kamen o dotiki z lesom se radi prikažejo razne maroge. Tvarine, ki se nahajajo v lesu, pridejo v mramor; posebno šiškova kislina vpliva neugodno. A tudi prst sama ima dokaj takih sestavin, ki narede v mramorji lise. Zato priporočajo kamnosekom, da naj polagajo svoje ploče samo na kamenite podlage, katere naj bodo iz kakega posebno trdega kamena, da dalj časa vztrajajo.

Brunolein. Za namakanje lesa je v teku zadnjih let v číslih bila tvarina z imenom Brunolein. V zadnjem času pa so razne tvrdke polastile se izdelovanja te namake in posledica je bila ta, da človek čestokrat kupi prav slabo, nič vredno robo. Brunolein ima vrh tega napako, da se vsaka vodna kaplja pozna na njem. Zato so mizarji jeli popuščati Brunlein in delajo zopet rajše s starimi sredstvi, na pr. z voskom, polituro ali pa z firnežem. Priporočila vredna je tu tudi Kramarčičeva lesna namaka: Holzpolitur von Fr. Kramarčič, Chem. Lack & Oelfarbenfabrik, Wien, IV. Margaretenstrasse 39.

Kmetijstvo.

Krč pri prašičih.

Od naših domačih živalij krč najrajše napada pse in prašiče. Ta bolezen se prikazuje večkrat pri mlajših živalih nego pri starših, ali vendar tudi odrasle prašiče semtertja napada krč. Bolne živali nehoté žvečijo, tišče sline, glavo nagnejo na stran ali celo nazaj, opirajo se na steno, ali pa padejo na tla. Opazuje se, da žival močno trga v glavi in vratu pa tudi v nogah. Čez nekaj časa žival zopet ustane in je jako utrujena. Če žival krč pogosto napada, dobi motne oči, pri koji se opoteka in slabo prebavlja. Če ima žival lahek krč, se kmalu ozdravi, če pa je krč hud in se pogosto ponavlja, pa prašič pogine. Pri razparanju se je pri tacih prašičih opazilo, da imajo v glavi posebno veliko krvi. Iz tega se more sklepati, da krč prihaja od vnetljivega razdraženja možganov.

Krč se največkrat opazuje v mestih pri prašičih, ki se krmijo z odpadki iz hotelov in mesarij. V taki krmi so razne take snovi, ki razdražijo možgane. Večkrat v jednem hlevu vsi prašiči zbole. Tudi so že vsi mladiči od kake navidezno zdrave svinje zboleli. Tukaj se ne ve, ali se je nagnjenost do bolezni podedovala, ali pa prihaja od kake še neznane okužljive snovi.

Da krč ne bode prašičev napadal, glej pred vsem na snažnost v hlevu in zlasti v koritu. Če v koritu zastaja hrana, ki se spridi, potem živali tudi rade zbole. Skrbeti pa moraš tudi za sveži in čisti zrak. Priporoča se tudi živalim, ki že lahko bolehajo, dajati le lahko prebavljivo hrano, posneto ali kislo mleko, kuhano korenje in repo. Odločene bolne živali po letu večkrat po glavi polivaj z mrzlo vodo, da se dobro shlade. Dajej pa jim tudi kako čistilo. Če žival še jè, daj čistilo v jed, drugače mu ga moraš namazati na jezik.

Sploh je pa te bolezni kakor mnogo drugih, živali ložje obvarovati s tem, da skrbi za čistost v hlevu in za zdravo krmo, nego jih pa pozneje ozdraviti.

Kmetijske raznoterosti.

Novo sredstvo proti podganam. Cloëz priporoča žvepljeni ogljik kot zanesljivo sredstvo proti podganam. Meter dolga cev kacih 20 milimetrov v primeru, ki ima na zgornjem koncu lijak iz bele pločevine, na spodnjem koncu pa majhne luknjice, vtakne se precej globoko v jedno podgansko ljuknjo, ko so se poprej druge z opeko založile. V lijak se vlije 50 gramov žvepljenega ogljika. Čez nekaj minut se iz luknje izvleče cev in ljuknja zadela s prstjo Jednako se stori pri druzih ljuknjah

Sredstvo proti polžem. V vlažnih poletjih polži napravljajo veliko sitnosti vrtnarjem. Te neljube goste preženeš s tem, da po razorih položiš majhne zvezke slame. Polži po noči zlezejo na slamo, kjer je gorkeje. Zjutraj slamo preišči in polže pomori. Seveda moraš slamo večkrat premeniti, ker polži le tako dolgo gredo nanjo, dokler je suha.

Krmljenje zmrzle repe ali krompirja. Ako ti repa ali krompir zmrzne, jo lahko pokrmiš, če jo poprej deneš v mrzlo vodo. Čez nekaj ur je repa ali pa krompir že dober za krmljenje. Nikakor pa ne čakaj, da bi repa ali krompir se pri gorkejšem vremenu otajala.

Sadjarstvo v gozdu. Dosedaj v gozdih k večjemu dobiš kako lesnjiko ali drobnico. Skušnjo so pa pokazale, da v gozdih dobro vspevajo raznovrstna pozna jabelka in hruške. Posebno se priporoča takih dreves nasaditi ob potih in presekah.

Poučni in zabavni del.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

262.

Stanley gré po drugove. Neprijazne obale. Grob.

Mej tem Stanley ni pozabil svojih drugov, katere je bil ostavil v Kaghehyi-u, in sklene, da pojde sam po nje. V ta namen mu je obljubil Mtesa čolnov, kolikor jih bode treba. Vladar je odredil za to jednega od svojih pomorskih glavarjev Magasso, da spremlja Stanleya in nabere ob obali na ozemlju Ugande 30 pirog, v katerih naj pripelje ekspedicijo.

Stanley se je poslovil z Mteso in obljubil da se kmalu povrne s svojimi drugovi. Dne 16. aprila dade razviti ameriško zastavo na ladiji „Lady Alice“, vkrca se, in mej gostim streljanjem odpluje proti jugu; spremljal ga je Magassa z 10 čolni.

Stanley je bil toli dobro sprejet v Ugandi, imel je toliko dokazov o plemenitosti Mtese in o strahu, ki ga vsi služabniki dvorski imajo pred cesarjem, da ni čisto nič dvomil radi čolnov, kateri so mu bili obljubljeni. Ko pa je drugega dne videl, da jih še ni, podrezal je Magasso in opomnil naloge, ki jo je dobil od svojega vladarja.

Nesreča, da niso bili več pred samim Mteso. Magassa ni bil več tisti, in je vsak dan jasneje pokazoval, da je nesposoben in nevreden človek. Mesto da izvršuje svoje dolžnosti, uganjal je burke po ladiji, in ko mu je to Stanley očital, zatrjeval ga je v svojej udanosti. Ali čolnov še le ni bilo, in kje jih hoče dobiti, kedar izidejo z voda ugandskih?

Nekaj dni pozneje je zaostal Magassa s svojimi ljudmi, češ, da nabere obljubljenih čolnov. Tudi hrane je bilo treba dobiti, ker je do malega že pošla. Stanley se je peljal dalje pustivši en čoln na določenem kraju, da more povedati Magassi, kodi naj se spusti za Stanleyem. Zadnja zaloga je že pošla, zadnji čoln, ki je še spremljal Stanleya, zapustil ga je, a Magasse še ni bilo od nikoder, da si ga je Stanley tu in tam pričakoval. Tega večera so bili ljudje na ladiji brez jedi. Kako jim je bilo pri srcu v zemlji do celega neznanej, v zemlji, o katerej se je zatrjevalo, da je zelo neprijazna tujcem. Stisnili so se vkup po klopeh, ki so jih napravili z vej in vesel in povesili glave. Stanley je bil sam v svojej kabini, prav za prav pod razpeto plahto. Tema je bilo, in lilo je kakor iz škafa.

Zjutraj so bili pred otokom Bambirehom, in ker je bilo videti, da je rodoviten, spustili so se proti obali, da se oskrbé s hrano, in da s stanovniki prijaznost naredé.

Ladija je bila že blizu obale, ko se vrhovi gora pokrijejo z množtvom ljudi. Ta čas zabuči tudi vojni krik Afričanov, katerega nobeden ne pozabi, ki ga je kedaj slišal. Z vseh strani so jeli odgovarjati novi glasovi, in jasno je bilo, da se domačini prigotavljajo na sovražen sprejem tujcev.

Kaj je bilo storiti? Hrane ni bilo več, želodec je nemilo krulil, in vročina je bila strašna. Bodi kakor hoče, pluli so proti obali, in ko so iztaknili malo luko, zavozili so vanjo.

Ta hip je postala neprijaznost domačinov toli očividna, da Stanley zapové obstati, ali Safeni, vodja veslarjev, vmeša se: „Gospodar,“ veli mu, „tako je vedno s temi ljudmi. Oni kričé, preté, ali ne bojte se, ves krik se poleže, kakor hitro bodo slišali, da nič

žalega ne nakanjamo. Sploh pa ne moremo izbirati, ako se obrnemo, odidemo brez hrane, in kje jo naj dobimo?“

Na ta razlog se ni nič dalo odgovoriti, in veslali so naprej. Mej tem, kakor je bilo videti, začeli so se domačini posvetovati. Potem so nekateri smehljajoč in s prijaznim izrazom lica zabredli v vodo in prišli prav k ladiji, tako dá so se je mogli dotakniti. Začeli so jako prijazno govoriti, ali naenkrat so porinili ladijo k bregu, tu so jo pograbili in potegnili na suho dvajset korakov daleč.

To so storili kakor da si gori pogledal, in prizor, ki je nastal sedaj, ne dade se popisati. Črnci so zamahovali s kopji, pretili s strelicami, vihteli buzdovane okrog glave potnikom, tu je bilo skakanje, porivanje, krik, vsak je gledal, kako hoče več nahuditi smelim tujcem, kako jih hoče pobijati, mesariti.

Ko je Stanley opazil nevarnost, koj je pograbil revolverje, in že je hotel izprožiti jih, ali Safeni ga poprosi, naj počaka in potrpi. Ker je strah prevzel vse ljudi ekspedicije, ker so vsi te misli, da se ni moči oteti na silen način, naredil je tudi Stanley miren obraz in se udal v božjo previdnost.

Mej tem so se bili zbrali glavarji, in začelo se je posvetovanje, katero je vodil sam kralj Bambireha. Mnogi domačini so šli za svojimi vodniki na zbor, drugi pa so dalje kričali in pretili. Najsmelejši so prišli prav k ladiji, da kljubujejo belemu človeku samemu, in jeden ga je tudi polasal. Stanley pograbi brezobraznika za roko in stisne mu jo tako, da je zacvilil od bolečin. In koj so kopja zamahnila, Stanley je bil v smrtnej nevarnosti.

Ni še bilo posvetovanje pri kraju, pojavi se dolga vrsta domačinov v vojskinej opravi. Obraze so si bili namazali, da so bili strašnejši videti, in po vsem kretanju je bilo lahko spoznati, da oni bodo navalili na potnike. Bobni so ropotali, in z vseh strani so prihajali vedno novi vojaki z divjim krikom.

Naenkrat je obstopilo 50 vojakov ladijo in z besnim kričanjem so jej pobrali in odnesli vesla. Jeden pa se je obrnil k Stanleyu ter mu zaklical: „Sedaj se bodemo udarili! Ako ste ljudje, pripravite se!“

Kdo bi se tolkel s toliko nadmočjo, s tolikimi tisočinami! Stanley se umiri in reče odločno Safeniju: „Stopi za temi ljudmi, da ne bodo česa sumili. Vzemi to-le rudečo tkanino, češ, da se hočeš še dogovarjati ž njimi, ali na moj prvi poziv prileti nazaj.“

Na to se obrne Stanley k svojim črncem: „Kar se tiče vas, prijatelji moji, sedaj nam gré za življenje. Vstopite se kakor nehoté okoli ladije, položite roke na njó, in na prvo besedo, ki jo zaslišite iz mojih ust, uprite se z vso močjo v ladijo, da jo porinete k vodi. Ali se upate, kaj?“

„Zakaj ne, gospodar! Hočemo z božjo pomočjo.“

Safeni še ni bil naredil 100 korakov, ko Stanley zapové: „Porinite!“

Poučni in zabavni drobiž.

Sizal. V Mehiki raste rastlina, ki se imenuje Sizal, katera ima še veliko bodočnost. Ta rastlina ima dolge in ozke liste, dolžine do 2 metrov. Če se ti listi posuše in izsučejo, se dajo porabiti za vrvi. Tem vrvim ne škoduje moča, ne prevelika suša, celo slana voda jih ne premoči.

Dolgi nohtovi na vzhodu. V nekaterih krajih na Kitajskem in v Anamu nosijo zlasti pobožni ljudje dolge nohtove. Ti nohtovi so znamenje, da dotičniki žive v samoti, oddaljeni od svetnih del in skrbij. Roka tacega Kitajca s skoro pol metra dolgimi nohtmi je kaj čudna videti.

Dr. Karol Avgust Dohrn. V začetku maja je umrl nemški narodopisec in zoolog Dohrn v 86. letu. Znan je bil kot ustanovitelj najstarše zoologične postaje pri Neapolju.

Sibirske rudninske vode. V minusinskem okraji v jenisejski guberniji je jezero Širo, ki je že davno znano zaradi svojih zdravilnih svojstev. Po preiskovanji zdravnikov ima ta voda, ki je gorka, mnogo rudninskih solij in je boljša nego je voda v Karlovih varih, Marijini kopelji in Vichy-ji. Tukaj se bodo dale prirediti toplice, ko bode dodelana sibirska železnica.

Novice.

— **Potrjeni deželni zakon.** Presvetli cesar potrdil je od deželnega zbora kranjskega skleneni zakon o vrejenju potoka Mirne.

— **Osebne vesti.** Računski svetnik in predstojnik finančnega računskega oddelka v Ljubljani, g. Jakob Zabukovec šel je v pokoj in je dobil temu povodom naslov in čin višjega računskega svetnika. — Vpokojeni poveljnik 28. vojne divizije g. podmaršal vitez Wattek, ki je bival v Ljubljani, preseli se stalno v Gradec. — Namestni glavni učitelj na učiteljišču v Mariboru g. dr. Janko Bezjak imenovan je stalnim glavnim učiteljem na tem zavodu. — G. Anton Šifrer, sekundarij v deželni bolnici, bil je te dni v Gradci promoviran doktorjem vsega zdravilstva. Vpokojeni polkovnik g. Avgust Salomon dobil je vitežki križ Franc Jožefovega reda.

— **V cerkev na ljubljanskem Rožniku** vlomili so pretečeni ponedeljek po noči tatje in so pobrali iz nabiralnikov ves denar. — Tudi iz Nevelj pri Kamniku se poroča, da so tatje vlomili v cerkev, se polastili nabiralnikov in jih spraznili, a k sreči niso dobili dosti v njih.

— **Ustanovni shod srednjemestne ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** vršil se je na poziv domoljubne gospe Murnikove pri prav mnogobrojni udeležbi odličnih narodnih dam dne 25. t. m. v tukajšnjih čitalniških prostorih. Za predsednico bila je soglasno izvoljena gospa ces. svetnika soproga Marija Murnik, za nje namestnico gospa Franja dr. Tavčarjeva; za tajnico gospodičina Ljudmila Foersterjeva, za nje namestnico gospa Terezina dr. Jenkova; za blagajničarico gospa Franja dr. Gregoričeva, za nje namestnico gospa Julija dr. Ferjančičeva; v odbor pa gospe: Marija dr Bleiweisova. Marija Grassellijeva, Berta Kušarjeva in Uršula Souvanova. Kot pokroviteljice zglasile so se: gospa Franja dr. Tavčarjeva, gospodična Josipina Arce in gospa Uršula Souvanova. Predsednik družbi sv. Cirila in Metoda g. profesor Tomo Zupan in tajnik družbi g. Anton Žlogar sta zbor pozdravila s prav toplimi besedami in gosp. tajnik je še posebej navzočim damam razložil pomen in delovanje družbe sv. Cirila in Metoda. Tudi mi pozdravljamo novo podružnico najsrčneje in ji le želimo, da bi se lepo razvijala in dobro vspevala, ter da bi donesla obilo sadu v prid slovenskega šolstva.

— **Zlati sv. maši.** Prihodnjo nedeljo daroval bo g. Anton Missia, župnik v pokoju, brat našega prevzv. g. knezoškofa zlato sv. mašo v cerkvi „Marije Tolažnice“ pri Gradci. — Enako slavnost praznoval bode tudi dne 7. avgusta t. l. g. župnik Ignacij Podobnik v Preserji.

— **Javni napisi v Ljubljani.** Kakor znano, je ljubljanski občinski svet v svoji seji dne 24. junija t. l. sklenil, da se premene imena nekaterim cestam, ulicam in trgom, in da bodo novi napisi samo slovenski. Deželno predsedstvo je z ozirom na to, da v Ljubljani biva razun 24 200 Slovencev tudi 5127 Nemcev na podlagi člena 19 temeljnega zakona iz leta 1867, ki se glasi: „Vsi narodi v državi so jednakopravni in vsak narod ima neprekršljivo pravo do varovanja in negovanja svoje narodnosti in svojega jezika Država priznava jednakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov, v šoli, v uradu in v javnem življenju“ — prepovedalo izvršitev omenjenega sklepa. Prepoved ta je vsekako zanimiva, kajti, ako se tudi pri najvišjih instancah potrdi ta najnovejši odlok kranjskega deželnega predsedništva, tedaj zamogle bodo ravno tako slovenske manjšine v Trstu, Gorici, Celji, Mariboru, Ptuji itd. zahtevati da se napravijo dvojezični javni napisi. Ta najnovejši odlok ima torej tudi svojo dobro stran za slovensko stvar. In res čujejo se že poročila iz Celja, da so se ondotni Slovenci jeli že gibati in bodo v slučaju, ako ta odlok obvelja, z vso resnostjo in odločnostjo zahtevali, da se tudi njim podele pravice podeljene v členu 19. temeljnih zakonov, kajti „med narode v državi“ prištevajo se mej drugimi tudi Slovenci, ne pa samo Nemci.

— **Veselica slovenskih in hrvatskih pripravnikov,** ki se bode vršila dne 4. avgusta t. l. v gorenjih prostorih starega strelišča obeta biti kaj lepa Predstavljal se bode „Izgubljeni sin“, narodna igra s petjem, katero je napisal abiturijent g Gangl in jo je uglasbil abiturijent gosp. Javoršek, in pela se bode krasna nova skladba: „Pri slovesi,“ katero je nalašč za to veselico zložil starosta slovenskih skladateljev g. A Nedvěd. Pela se bode tudi Volaričeva nova skladba: „Domovini“, prirejena za veliki zbor s spremljevanjem godbe in Stegnarjev nov mešan osmerospev: „Spev srce nam dviga.“ Ker je čisti dobiček veselice namenjen prekoristni družbi sv. Cirila in Metoda in Narodni šoli, pričakovati je obilne udeležbe.

— **Slovenski abiturjenti** ljubljanske in mariborske gimnazije prirede v zvezi s tovariši hrvatskih gimnazij dne 2. avgusta t. l. zvečer na vrtu g Ferlinčeve gostilne pri „Zvezdi“ na korist družbe sv. Cirila in Metoda slavnostno besedo Pri slavnosti udarjali bodo hrvatski abiturjentje na tamborice in pela se bo mej drugim tudi krasna nova skladba g. Antona Foersterja: „Slovo“ in predstavljal se bode „Droh“ dramatičen prizor iz staroslovenske zgodovine, katerega je spisal abiturijent M. Prelesnik in se je v njem vrl sloven. pesnik jako laskovo izrazil. Kakor vsekdar, bode slovensko občinstvo gotovo tudi letos to dijaško slavnost z veseljem pozdravilo in jo z ozirom na blagi namen z mnogobrojnim obiskom počastiti.

— **VII. velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda,** ki se je vršila včeraj v Postojini izpala je vseskozi častno za družbo, kajti udeležba bila je toli velikanska, kakor še nobenkrat. Vseh skupščinarjev in gostov brez domačih bilo je nad šest sto. Vsprejem na kolodvoru prelep. Goste iz Ljubljane pozdravil je g. nadžupan Vičič, g. čitalnični predsednik Ditrih in gospica Vičičeva, v imenu družbe odgovoril je g. Svetec. Na to je bil sprevod po trgu, ki je bil ves v zastavah, na čelu sprevodu bila je godba. Goste došle iz Trsta, Gorice, Pulja, Reke, itd. pozdravil je g. župan in gospodična P. Šolska sobana, v kateri je bilo zborovanje, bila je veliko pretesna. Skupnega obeda vdeležilo se je nad 200 oseb, mej njimi tudi g. okrajni glavar marki Gozani. Popoludne obiskala je večina gostov Postojinsko jamo, v kateri se je razvila prava ljudska veselica. Nekateri obiskali so Predjamo in Razdrto. Zvečer ob 9. uri so se gostje poslovili od Postojine z zavestjo, da bo slovenski narod, ki se toli naudušuje in toliko žrtvuje za narodno šolstvo, vztrajal vedno v ljutem boju proti nasilstvu sovražnikov ter si enkrat gotovo pribojeval popolno zmago.

— **Občinske volitve.** V občini Češence v litijskem okraji bil je voljen županom posestnik g. Fran Mandelj, občinskima svetovalcema pa posestnika Franc Janežič in Jan. Urbas — V občini Vrh v črnomaljskem okraji bil je voljen županom posestnik g. Ivan Madronič, občinskima svetovalcema pa posestnika Jan. Mukavec in Jan. Žalec — V občini Grosuplje v okolici ljubljanski je voljen županom posestnik in gostilničar g. Fran Košak, občinskimi svetovalci pa g. Alojzij Žitnik, gostilničar in posestnik, in posestniki gg. Jakob Štrubelj, Jožef Okorn in Ljudevit Pour.

— **Velik požar.** Pretečeno nedeljo popoludne nastal je v Velikem Otoku pri Postojini na dozdaj še ne poznan način velik požar, kateri je navzlic pridnemu delovanju domačega gasilnega društva in gasilcev iz Postojine in izpod Hruševja uničil trinajsterim gospodarjem vsa poslopja z vso ravno spravljeno mrvo vred — Na dan požara je bilo ravno 9 let in 9 dni, kar je pogorela tudi skoro polovica vasi.

— **Povečanje Celovca.** Deželna vlada koroška je dovolila, da se priklopijo mestni občini celovški deli občin Št. Martin, Št. Peter in Št. Rupert v celovški okolici.

† **Fran Skaza.** V Šmarijah pri Jelšah umrl je dne 21. t. m. ondotni poštar in veleposestnik gosp. Fran Skaza v 53. letu svoje dobe. Pokojnik bil je uzoren in neupogljiv naroden značaj. L. m. z.!

— **Društvo tiskarjev** priredi v proslavo izumitelja tiskarske umetnosti Janeza Guttenberga v nedeljo izlet v Kamnik.

— **Tretje letošnje porotno zasedanje v Ljubljani** prične se dne 29. avgusta t. l.

— **Ustanova.** Občinski svet Ljubljanski odda za obiskovalce državne obrtne šole v Gradci ustanovo v letnem znesku 250 gld. Do te ustanove imajo pravico učenci, ki so z dobrim vspehom dovršili tukajšnjo obrtno nadaljevalno šolo. Učenci, ki imajo domovinsko pravico v Ljubljani, imajo prednost.

— **«Argo»** imenuje se novi časopis, katerega je jel izdajati muzejalni kustos g. Alf. Müllner. List pisan v nemškem jeziku ima namen seznanjati učenjaški svet z znamenitostmi, ki se nahajajo na Kranjskem v arheologiškem in znanstvenem oziru.

— **Kegljaške zaveze »Edinosti» izlet** k belopeškim jezerom se ni vršil pretečeno nedeljo, kakor je bilo napovedano, temveč se je preložil na nedeljo dne 7. avgusta t. l.

— **Strela ubila.** V Slamnivasi pri Metliki, sta dne 20. t m. dve ženski na polji dedali. Ker se je začelo bliskati, treskati in deževati, stopili sta pod bližnji hrast, a nesreča je hotela in strela udarila je vanje in obe ubila. Ne hodite torej ob hudi uri pod drevesa!

— **Strela.** V Št. Lenartu v Slov. goricah na Spodnjem Štajarskem udarila je strela v hišo posestnika Ploja, ubila posestnikovo taščo in 16 mesecev starega sosednega otroka. Plojeni ženi in dvema njenima otrokoma, ki so bili tudi v hiši, se ni nič zgodilo. Strela užgala je tudi hišo, katera je do tal pogorela.

— **Gad pičil** je v Novi Lipi pri Vinici neko 14letno deklico v roko. Deklica morala je v dvajsetih urah umreti.

— **Utonila.** Minolo nedeljo dopoludne utonila je pri Podbrezju $2\frac{1}{2}$ leta stara deklica. Stariši ne puščajte otrok samih!

— **Dva cigana** napala sta pretekli teden neko žensko iz Gorij na poti v Jesenice in sta jo hotela oropati. Na ženskin klic pritekel je cestar Janez Jan in je napadalca prepodil. Drugi dan ju je žandarmerija prijela in zaprla.

— **Obesili** so pretečeni teden v Zagrebu kmeta Ivana Batelja iz Rastok, ker je ustrelil svojo sosedinjo Franjo Stopkovič in nje šestmesečnega otroka.

— **Velikanska postrv.** V Idršci vjeli so postrv, ki je 101 *cm* dolga in ima 48 *cm* v obsežku ter tehta 8 ½ *kg*.

— **17 dni zasut.** Dne 4. julija t. l. udrl se je v rudokopu v Bilinu na Češkem usad, ter je podsul 5 delavcev. Dva rešili so po 32 urnem naporu, druge tri dobili so pa še-le dne 22. t. m., torej čez 17 dni in sicer žive. Ves čas niso nesrečneži druzega vživali nego vodo pili in niso prav nič upali na kako rešitev.

— **Nesreča.** V Aleksandriji podrl se je nedavno popravljeni stolp neke mošeje, ter je podsul na stotine v mošeji zbranih ljudi.

— **Kolera** še vedno razsaja po Ruskem in zahteva vsaki dan po več sto žrtev, vender se pa močno ne širi in upati je, da se ne zanese k nam, posebno, ker je vlada storila vse potrebne korake v to, da se ne bi kako po malomarnosti zatrosila k nam.

Listnica vredništva.

Gosp. A. Š. v Ivanjcih. Aluminejevo pločevino dobite pri: Lenoir & Forster, Lager von Aluminium in Barren, Blech u. Draht. Wien, VI. Magdalenenstrasse 14. — O drugem Vašem vprašanji prihodnjič.

Vozniki

pridni in zanesljivi se sprejemajo za **Dolenjsko železnico** proti dnini ali v akordu. (5—2)

Nadrobno pove inženir

Krause v Velikih Lašičah. (Kranjsko.)

V Postojinski jami

priredi se

dne 14. avgusta t. l. ob 3. uri popoludne

Izredna veselica

z električno razsvetljavo

kakor o Binkoštih vsacega leta.

(6—1)

Ustopnina za osebo 1 goldinar.

Otroci pod 10 leti so ustopnine prosti.

Preselitev prodajalnice.

Prodajalnica

oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja

Adolf Hauptmann-a

je sedaj

na sv. Petra cesti št. 41

ob vogalu Reseljeve ceste,

v lastni hiši. (4—4)

Filijala:

Slonove ulice št. 10-12.

Vincenc Čamernik

kamnosek

v Ljubljani, Parne ulice h. št. 9

se najuljudneje priporoča prečastiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela

kakor **altarjev, obhajilnih miz** itd., slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo **najraznovrstnejših,** po **najnovejših obrisih prav lično in iz različnih vrst marmorjev** izdelanih

nagrobnih spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe in pri njem zgotovljene spomenike, kateri se vsled nedovoljno zidanega temelja nagibajo, **popravlja brezplačno dvakrat na leto** in sicer spomladi in pred Vsemi Svetimi.

Tudi p. n. **stavbenim podjetnikom** se priporoča za vsakovrstna (2—6)

stavbinska dela

katera **fino, trpežno** in **ceno** izvrši.

Filijalo sem popolnoma opustil.

Odgovorni urednik: Gustav Pirc. — Tisk in založba: J. Blasnikovi nasledniki.